

leiderdorp

NAAR EEN
TOEKOMSTBESTENDIGE
BEGROTING
2021-2024

INHOUDSOPGAVE

A. Woord vooraf	3
B. Fin.overzicht inclusief toelichting	5
<hr/>	
Werkgroep 1	6
Werkgroep 2	22
Werkgroep 3	28
Werkgroep 4	31
C. Voorstel inzet dekkingsmaatregelen	37

A. WOORD VOORAF

In de kadernota 2020-2023 van vorig jaar hebben wij een perspectief geschetst tot en met 2029. De conclusie op dat moment was dat de financiële positie op de lange termijn onder druk stond. In die schets hebben wij aangegeven dat wij de raad met ingang van 2021 een begroting willen aanbieden waarin de kosten van jeugdhulp realistisch en structureel in de begroting en meerjarenraming zijn meegenomen. Ook de prognoses die voortvloeien uit het Integraal Huisvesting Plan voor het onderwijs (IHP) worden in die ramingen meegenomen. De oplopende ramingen (na 2023) voor het beheer openbare ruimte en de ontwikkelingen bij de gemeenschappelijke regelingen en de algemene uitkering hebben wij ook in deze ramingen verwerkt.

In de begroting 2020 hebben wij toegezegd om een traject op te starten om tot een duurzame structurele oplossing te komen voor de uitdagingen waarvoor de gemeente staat. Hiervoor is het project "Naar een Toekomstbestendige Begroting" (NeTB) opgezet. De uitkomsten van dit project bieden wij u hierbij aan samen met een voorstel van ons college over de dekkingsmaatregelen die wij willen inzetten om tot een sluitend meerjarenbeeld te komen waarbij de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Werkwijze

De inventarisatie van de dekkingsmaatregelen is door de projectgroep neergelegd bij de eigen organisatie. Daarvoor is per programma een werkgroep ingesteld waarbij in werkgroep 3 de gemeenschappelijke regelingen als geheel zijn meegenomen en in werkgroep 4 de mogelijke verhoging van de verschillende heffingen en belastingen zijn verzameld. De inventarisatie is door de projectgroep, gehoord de klankbordgroep (PMT), aan het college aangeboden. Alle maatregelen zijn door de projectgroep ingedeeld in vier categorieën met het doel de bestuurlijke besluitvorming te faciliteren. De indeling is als volgt:

- Eenvoudig: de maatregel is zonder of nagenoeg zonder beleidsmatige gevolgen en relatief eenvoudig te realiseren.
- Reeel: de maatregel is haalbaar en realistisch maar vergt wel een inspanning en heeft beleidsmatige consequenties.
- Lastig: de maatregel is denkbaar maar vergt veel inspanning en is mogelijk afhankelijk van derden.
- Ingrijpend: op papier mogelijk, maar relatief zware gevolgen, raakt kwetsbare groepen.

Kanttekeningen

Voorafgaand willen we daarnaast nog een aantal kanttekeningen meegeven die – hoewel niet altijd even verrassend – naar onze mening wel van belang zijn bij de weging van de diverse opties en het maken van verdere keuzes. Zo is het project NeTB ingezet zonder kaders vooraf. De inventarisatie en uitwerking levert 'rijp en groen' dekkingsmaatregelen op die niet aan een concreet referentiekader zijn getoetst. Dat maakt het wellicht lastig om potentiële opties op inhoudelijk verschillende terreinen te vergelijken en te wegen.

Budgetten in de begroting verschillen ook van aard en omvang. Denk aan een aantal open einde regelingen zoals jeugdhulp, Wmo, minimaleleid, bijzondere bijstand, Participatiewet. Al deze regelingen zijn slechts in beperkte mate beheersbaar. Dat kan ertoe leiden dat bezuinigingen op papier gedeeltelijk weer ongedaan worden gemaakt doordat er een groter dan voorzien beroep op de regelingen wordt gedaan. Hetzelfde geldt voor de gemeenschappelijke regelingen waarvan de ontwikkeling van de begroting door Leiderdorp slechts in beperkte mate beïnvloedbaar is.

Tenslotte blijft de ontwikkeling van de algemene uitkering onzeker. Waar we de afgelopen periode vooral een neerwaartse trend waarnemen, kan dat zo maar omslaan als de rijksuitgaven weer oplopen. Die onvoorspelbaarheid zal

als gevolg van de voortzetting van de 'trap op, trap af' systematiek niet veranderen. Daar komt bij dat de voorgenomen aanpassing van de verdelingssystematiek weliswaar een jaar is uitgesteld, maar voor de kleinere gemeenten ongunstig uitpakt. Dat is een extra risico waarover pas in mei 2021 meer duidelijkheid wordt verwacht. Of en zo ja, in welke mate de coronacrisis ook structurele effecten heeft op de economische ontwikkeling in Nederland resp. op de ontwikkeling van de rijksuitgaven is afwachten maar lijkt op basis van de scenario's van het Centraal Plan Bureau op voorhand niet positief.

In de uitwerking van de maatregelen zijn de onzekerheden ook zoveel mogelijk verwoord. Die beoordeling levert de volgende bedragen op:

Categorie	2021	2022	2023	2024
Totaal Eenvoudig	-648.879	-510.259	-565.685	-578.490
Totaal Reëel	-753.094	-978.326	-980.969	-1.020.955
Totaal Lastig	-188.369	-379.050	-614.530	-703.211
Totaal Ingrijpend	-113.000	-383.553	-483.459	-483.365
Totaal exploitatie	-1.703.342	-2.251.188	-2.644.643	-2.786.021
	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig

Het spreekt voor zich dat wij in de keuzes voor de dekkingsmaatregelen die wij inzetten om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen, gebruik hebben gemaakt van voornoemde indeling. In hoofdstuk C is het voorstel van het college gedetailleerd uitgewerkt. Dat voorstel levert in totaal de volgende dekking op:

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	2021	2022	2023	2024
Totaal dekkingmaatregelen	-1.093.335	-1.361.064	-1.503.628	-1.632.351

College van burgemeester en wethouders,

Leiderdorp, 26 mei 2020.

B. FIN.OVERZICHT INCLUSIEF TOELICHTING

Onderwerp	2021	2022	2023	2024
Totaal Werkgroep 1	-731.337	-842.477	-1.089.277	-1.119.413
Totaal Werkgroep 2	-156.434	-235.481	-249.478	-272.039
Totaal Werkgroep 3	-187.202	-444.861	-533.519	-622.200
Totaal Werkgroep 4	-628.369	-728.369	-772.369	-772.369
Totaal exploitatie	-1.703.342	-2.251.188	-2.644.643	-2.786.021
	voordelig	voordelig	voordelig	voordelig

In bovenstaande tabel is de uitkomst per werkgroep gegeven.

In dit hoofdstuk zijn de maatregelen per werkgroep in een overzicht weergegeven en vervolgens een voor een uitgewerkt. In die uitwerking is relevante informatie toegevoegd naar de vaste indeling van:

- Uitwerking dekkingsmaatregel
- Beleidsmatige gevolgen
- Noodzakelijke acties
- Haalbaarheid
- Fasering
- Risico's

In de overzichten met de geïnventariseerde maatregelen per werkgroep is in de kolom "**Wel/Niet**" met een W of met een N aangegeven of de dekkingsmaatregel ook door ons is ingezet ter dekking van het meerjarenperspectief volgens de Financiële Kadernota 2021-2024.

Werkgroep 1

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	Wel Niet	Categorie	2021	2022	2023	2024	Nr
<i>Werkgroep 1</i>							
Afzien instelling jeugdraad	W	Reëel	-5.200	-5.200	-5.200	-5.200	101
Andere invulling Mantelzorgwaardering	W	Reëel	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	102
Arrangementenmodel sport- en erfpachtcanon aanpassen	N	Ingrijpend	0	-56.879	-56.879	-56.879	103
Bijzondere bijstand	W	Reëel	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	104
Beheer facilitair	W	Eenvoudig	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	105
Beëindigen MEC	N	Ingrijpend	0	-13.327	-13.327	-13.327	106
BplusC beperken uitleenfunctie	N	Lastig	0	0	-100.000	-100.000	107
Breedtesport afromen structureel overschot	W	Eenvoudig	-27.000	-27.000	-27.000	-27.000	108
Breedtesport beëindiging regeling scholen	W	Lastig	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	109
CJG	W	Reëel	0	-25.000	-25.000	-25.000	110
Incluzio bijdrage uit sport terugtrekken	N	Lastig	0	0	-46.800	-46.800	111
Incluzio aanpassing indexatie	W	Reëel	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000	112
Incluzio taakstelling	W	Lastig	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	113
Minimabeleid anders organiseren	W	Reëel	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	114
Minimabeleid versoberen en beperken doelgroep	N	Ingrijpend	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	115
Verlagen budget adviesraad sociaal domein	W	Reëel	-5.800	-5.800	-5.800	-5.800	116
Opzeggen vrijwilligersverzekering	N	Reëel	-6.587	-6.587	-6.587	-6.587	117
BplusC sluiten bibliotheek	N	Ingrijpend	0	0	-100.000	-100.000	118
Schrappen reguliere subsidies, incidentenfonds	N	Reëel	-51.100	-51.100	-51.100	-51.100	119
DVO Schuldhulpverlening	W	Reëel	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	120
Sluiten Leiderdorps museum	N	Reëel	0	0	0	0	121
Stopzetten wijk-ggz'er	N	Lastig	-43.000	0	0	0	122
Overschot alg. ondersteunende voorzieningen	W	Eenvoudig	-68.650	0	0	0	123
Taakstelling Sportfondsen	W	Eenvoudig	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	124
Verlagen subsidie MEE specialistenpool	W	Eenvoudig	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	125
Versoberen inzet vroegtijdse educatie op scholen	N	Lastig	0	-25.000	-25.000	-25.000	126
Versoberen re-integratievoorziening Werk en Inkomen	N	Ingrijpend	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	127
Versoberen onderwijskansenbeleid naar wettelijke taak	W	Ingrijpend	0	-75.000	-75.000	-75.000	128

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	Wel Niet	Categorie	2021	2022	2023	2024	Nr
Werk en Inkomen - Verlagen reservering eigen risico BUIG	W	Eenvoudig	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	129
Sluiting zwembad	N	Ingrijpend	0	0	0	0	130
Leges huishoudelijke ondersteuning	N	Ingrijpend	0	0	0	0	131
Verkoop accommodaties	W	Reëel	0	-27.584	-27.584	-57.720	132
Totaal Werkgroep 1			-731.337	-842.477	-1.089.277	-1.119.413	

101 Afzien instelling jeugdraad (- 5.200)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Voor jeugdhulpaanbieders is jeugdparticipatie een verplichting in het kader van de jeugdwet. Het betrekken en stimuleren van jongeren bij de samenleving (meedoen) heeft de gemeente Leiderdorp in de opdracht aan Incluzio belegd. Het aanvullend budget Jeugdparticipatie (6267008) zou aangewend kunnen worden voor politieke jeugdparticipatie, in bijvoorbeeld de vorm van een Jeugdraad. Door hiervan af te zien is een structurele besparing mogelijk, zonder aantasting van jeugdparticipatie in de jeugdhulp of in de samenleving (meedoen als welzijnsopdracht van Incluzio).
Beleidsmatige gevolgen	Geen directe beleidsmatige gevolgen.
Noodzakelijke acties	Communicatie door de wethouder aan de raad met betrekking tot lopende motie 36 'Jeugdgemeenteraad'.
Haalbaarheid	Haalbaar en kan per 2021 ingevoerd worden.
Fasering	Per 2021.
Risico's	Geen directe beleidsmatige gevolgen.

102 Andere invulling Mantelzorgwaardering (- 18.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Gemeenten hebben een wettelijke taak om jaarlijks een mantelzorgwaardering uit te reiken aan inwoners die mantelzorg verlenen. Hoe deze waardering wordt ingevuld, is aan gemeenten. Op dit moment ontvangen mantelzorgers die een Leiderdorpse inwoner ondersteunen jaarlijks een bedrag van € 95,-. Het aantal meldingen lag de afgelopen jaren tussen de 175 en 235 personen. Op dit moment wordt het beschikbare budget voor de mantelzorgwaardering niet volledig opgemaakt en blijft er jaarlijks tussen de € 15.000,- en € 9.500,- van het beschikbare bedrag over. Wanneer zou worden uitgegaan van een stijging naar 250 meldingen, kan het jaarlijks beschikbare budget worden teruggebracht met € 8.000,-. Aanvullende hierop kan het bedrag dat per mantelzorger wordt besteed aan de waardering, naar beneden bij te stellen. Ter vergelijking: in Leiden wordt jaarlijks € 50,- per mantelzorger uitgekeerd en in Oegstgeest en Zoeterwoude wordt geen bedrag uitgekeerd, maar een boeket bloemen langsgebracht. Uitgaande van een verlaging van de waardering naar € 50,- en 250 meldingen zou hierdoor aanvullend zo'n € 10.000,- kunnen worden bespaard.
Beleidsmatige gevolgen	
Noodzakelijke acties	Bij verlaging van de mantelzorgwaardering moet het collegebesluit worden ingetrokken om 'de mantelzorgwaardering in de vorm van een financiële bijdrage van € 95 per jaar te verstrekken in de periode 2019 tot 2022'.
Haalbaarheid	Haalbaar
Fasering	

Risico's	<p>Wanneer het beschikbare budget voor mantelzorgwaarderingen wordt verlaagd, kan dit tot problemen leiden wanneer het aantal aanmeldingen stijgt. Leiderdorp heeft een relatief grote groep ouderen, waardoor een stijging in mantelzorgers verwacht kan worden en daarmee in aanvragen. Bovendien wil Inclusio Leiderdorp zich de komende jaren richten op jongeren die mantelzorg verlenen en hen meer in beeld krijgen. Hierdoor kan tevens onder jongeren het aantal aanmeldingen oplopen.</p> <p>Wanneer wordt overgegaan tot een verlaging van de waardering: Mantelzorgers zorgen ervoor dat inwoners langer thuis kunnen wonen en zij minder ondersteuning gebruiken vanuit o.a. de Wmo en Jeugdwet. De mantelzorgwaardering is een gebaar van waardering en wanneer gekozen wordt voor een verlaging van de mantelzorgwaardering, kan dit worden gezien als een gebrek aan waardering.</p>
----------	--

103 Arrangementenmodel sport- en erfpachtcanon aanpassen (- 56.879 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Door middel van het arrangementenmodel zijn er afspraken gemaakt met de buitensportverenigingen over huur, erfpacht en onderhoud van de accommodatie. Ze krijgen een korting op de huur en erfpacht in ruil voor het uitvoeren van taken op het gebied van onderhoud en vervanging. Op deze manier hebben we, op een indirecte manier, financiële middelen bij de buitensportverenigingen gelegd voor de instandhouding van het fysieke kapitaal. Rationeel gezien is het mogelijk om: (1) het symbolische erfpachttarief terug te draaien naar een maatschappelijk erfpachttarief* (!) en (2) het maatschappelijk erfpachttarief terug te draaien naar een marktconform erfpachttarief. (*! : maatschappelijk erfpachttarief* (het startbedrag (erfpachtcanon 2013) is niet per direct een maatschappelijk tarief omdat de tarieven historisch gegroeid zijn tussen verenigingen en niet gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid en transparantie)
Beleidsmatige gevolgen	Groot, heeft invloed op het vertrouwen van verenigingen in de (lokale) overheid, daarnaast betreft een grote tijdsinvestering voor ambtenaren en risico's voor de mogelijkheden van instandhouding van het fysieke kapitaal
Noodzakelijke acties	(1) Juridische uitwerking in de contracten met iedere individuele vereniging, (2) onderzoeken wat maatschappelijke en marktconforme tarieven zouden moeten worden en (3) vervolgens in gesprek met met buitensportverenigingen
Haalbaarheid	Ingrijpend. Levert relatief weinig (financieel gezien) op en heeft invloed op het vertrouwen van verenigingen in de (lokale) overheid. Heeft mogelijk grote consequenties voor de instandhouding van het fysieke kapitaal
Fasering	Starten met juridisch uitzoekwerk: met alle buitensportverenigingen zijn overeenkomsten aangegaan op basis van het beleid (arrangementenmodel).
Risico's	Zie beleidsmatige gevolgen

104 Bijzondere bijstand (- 25.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Bijzondere bijstand is een wettelijke taak en kent beperkte beleidsvrijheid, desalniettemin kan gekozen worden om strengere invulling te geven aan wat wel en niet vergoed wordt uit bijzondere bijstand. Ook kan ervoor gekozen worden om minder verstrekkingen 'om niet te doen' en in de plaats daarvan leningen te verstrekken.
Beleidsmatige gevolgen	Door strengere invulling en meer leningen i.p.v. giften zullen er minder kosten gemaakt worden bij de uitvoering van bijzondere bijstand.
Noodzakelijke acties	De uitvoeringsorganisatie werk en inkomen Leiden/Leiderdorp moet geïnformeerd worden over de wijzigingen. Beleidsregels dienen te worden aangepast.
Haalbaarheid	Reële bezuiniging
Fasering	kan ingaan per 2021
Risico's	Bijzondere bijstand is een openeinde regeling. Dit betekent dat er geen budgetplafond kan worden ingesteld.

105 Beheer facilitair (-15.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Structureel bezuinigen op facilitaire zaken als druk- en kopieerkosten, porti- en vrachtkosten en catering; kleine consumpties, snacks en drank.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Beleidsmatige gevolgen	Bewuster gebruik faciliteiten
Haalbaarheid	Maatregel is haalbaar, omdat het afgelopen jaar is gebleken dat we deze post zo'n € 10.000 te ruim begroten en we door bewuster uit te besteden en te cateren nog € 5.000 kunnen besparen.
Fasering	Nvt
Risico's	Geen

106 Beëindigen MEC (- 13.327 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Sluiting MEC
Beleidsmatige gevolgen	Met de sluiting van het MEC verdwijnt een belangrijke educatieve voorziening voor met name het Primair Onderwijs en verdwijnt de gehele Natuur- en Duurzaamheidseducatie. Er zal naar verwachting weerstand zijn bij de gemeenteraad om het MEC te sluiten. De raad heeft het college de opdracht gegeven om het MEC in te zetten bij de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda. Duurzame basisvorming gegeven door het MEC, draagt bij aan een duurzame levensstijl en is belangrijk voor het realiseren van huidige en toekomstige beleidsdoelen.
Noodzakelijke acties	Er zal overleg moeten plaatsvinden met de basisscholen in Leiderdorp. Beperking inzet personeel.
Haalbaarheid	Is mogelijk. Levert in eerste instantie alleen in exploitatie -zeer beperkte- bezuiniging op.
Fasering	Op zijn vroegst mogelijk per schooljaar 2021-2022
Risico's	Gaat ten koste van de samenwerking in de Sterrentuin, potentiële leegstand, maar ook potentieel (hogere) huuropbrengst. Personele consequenties zijn in voorstel niet verwerkt. Afschrijving over investering in MEC in 2019 loopt nog jaren door. De raad heeft het college via een motie de opdracht gegeven om het MEC in te zetten bij de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda, sluiting druist in tegen deze opdracht. Duurzame basisvorming gegeven doot het MEC, draagt bij aan een duurzame levensstijl en is belangrijk voor het realiseren van huidige en toekomstige beleidsdoelen.

107 BplusC beperken uitleenfunctie (- 100.000 m.i.v. 2023)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Door de dienstverlening te beperken tot basisniveau - bv. door een mindere (en een andere invulling van) inzet van personeel en de inkoop van minder content (boeken, dvd's) zijn besparingen mogelijk
Beleidsmatige gevolgen	Fysieke boeken en uitlening (daarvan) verdwijnen uit Leiderdorp. Dat maakt de bibliotheek minder aantrekkelijk om te bezoeken en de nabij gelegen bibliotheek in het centrum van Leiden wordt een aantrekkelijker alternatief. Vooral minder mobiele inwoners - ouderen, kinderen en mensen met een fysieke beperking - zullen hierdoor geraakt worden.
Noodzakelijke acties	Overleg met BplusC is noodzakelijk
Haalbaarheid	Realistisch, maar ingrijpend
Fasering	Zorgvuldigheid vraagt enige tijd om bezuiniging door te kunnen voeren
Risico's	Doordat de ruimtebehoefte van de bibliotheek kleiner wordt, bestaat het risico op gedeeltelijke leegstand in de Sterrentuin (met navenante vermindering van huurinkomsten).

108 Breedtesport afromen structureel overschot (- 27.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Er is sprake van een structureel overschot onder de kostenplaats Breedtesport (voor de uitvoering van sport- en beweegbeleid).
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	Haalbaar
Fasering	n.v.t.
Risico's	Geen

109 Breedtesport beëindiging regeling scholen (- 36.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	We stellen jaarlijks € 60.000 beschikbaar aan scholen in de regeling sport- en bewegingsstimulering in het basisonderwijs. Het volledige bedrag dat we beschikbaar stellen (€ 60.000) is voor 60% (€ 36.000) inzet van financiële middelen van de gemeente Leiderdorp en 40% (€ 24.000) co-financiering van de Rijksoverheid (Brede Regeling Combinatiefunctionaris, BRC). In het nieuwe sport- en beweegbeleid is vastgesteld dat we deze regeling in 2020 gaan omvormen zodat deze past binnen het nieuwe sport- en beweegbeleid.
Beleidsmatige gevolgen	De financiële middelen die beschikbaar zijn door co-financiering in de Brede Regeling Combinatiefunctionaris zijn gekoppeld aan het nieuwe sport- en beweegbeleid.
Noodzakelijke acties	Overleg met scholen
Haalbaarheid	Denkbaar, maar wanneer deze middelen komen te vervallen zijn er geen beschikbare financiële middelen meer om uitvoering te geven aan het sport-en beweegbeleid
Fasering	De regeling kan aan het eind van ieder jaar aangepast worden, dus voor het eerst op 1-1-2021;
Risico's	Zie haalbaarheid.

110 CJG (-25.000 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Er is sprake van een structureel overschot op de kostenplaats CJG. Een verdere versoering van de aanvullende diensten (GGD) is mogelijk.
Beleidsmatige gevolgen	Het budget voor Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd (POJ) binnen de opdracht Toegang Jeugdhulp is naar verwachting niet toereikend. In dat geval wordt er een beroep op dit budget gedaan in het kader van preventief jeugdbeleid.
Noodzakelijke acties	Overleg met GGD is noodzakelijk.
Haalbaarheid	Haalbaar.
Fasering	Kost enige tijd door noodzakelijke gesprekken met GGD (RDOG). Vroegst haalbaar per 2022.
Risico's	1) Het budget voor Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd (POJ) binnen de opdracht Toegang Jeugdhulp is naar verwachting niet toereikend. In dat geval wordt er een beroep op dit budget gedaan in het kader van preventief jeugdbeleid. 2) Regionaal afhankelijkheid, een versoeren van de aanvullende diensten (GGD) heeft tot gevolg dat kosten voor omliggende gemeenten kunnen stijgen. 3) Het versoeren van de aanvullende diensten (GGD) zou kunnen leiden tot stijgende vraag van jeugdhulp door het ontvallen van aanvullend preventief aanbod JGZ.

111 Stopzetten bijdrage Inluzio in sport (- 46.800 m.i.v. 2023)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De middelen die beschikbaar zijn voor breedtesport totaal €78.000 zijn toegevoegd aan de opdracht Samen Leiderdorp - een goede basisde welzijnsopdracht (inluzio Leiderdorp). Het volledig bedrag dat we beschikbaar stellen (€78.000) is voor 60% inzet van financiële middelen van de gemeente Leiderdorp (€ 46.800) en 40% ontvangen co-financiering van de Rijksoverheid (Brede Regeling Combinatiefunctionaris, BRC) (€31.200). Inluzio Leiderdorp heeft het budget voor uitvoering van de opdracht zonder geormerkte bedragen meegekregen. Wel zijn er binnen de integrale opdracht doelen op het gebied van breedtesport/vitaliteit (door middel van inzet van een buurtsportcoach) opgenomen. Bij een bezuiniging moet met Inluzio in gesprek worden gegaan over de wensen van de gemeente. Daarom moet deze dekkingsmaatregel (nr. 110) in samenhang met dekkingsmaatregel (nr. 113) worden gezien. Pas na afloop van het contract met Inluzio is dit bedrag weer 'geormerkt' als breedtesport
Beleidsmatige gevolgen	Met deze middelen geven we én uitvoering aan het sport- en beweegbeleid én aan de sociale agenda (Samen Leiderdorp- een goede basis). Het bezuinigen op de opdracht vanuit breedtesport heeft direct gevolgen voor de uitvoering van de opdracht van Inluzio. Het budget van Inluzio bestaat voor ca. 85% uit personele lasten. Wanneer we de bezuiniging oormerken als gericht op sport betekent dat bijvoorbeeld geen inzet meer van 2 vitaliteitscoaches die bijvoorbeeld een initiatief als Clubhuis de Derde helft faciliteren of zich richten op het terugdringen van overgewicht en het stimuleren van sporten bij kinderen. Zie ook maatregel 113.
Noodzakelijke acties	Het budget van Inluzio ligt vast in een 4-jarig contract. Bezuinigingen betekenen dat we medewerking van Inluzio nodig hebben of contractbreuk moeten plegen. Wanneer we de opdracht wezenlijk wijzigen kan dat juridische gevolgen hebben.
Haalbaarheid	Zie ook maatregel 113. Inluzio Leiderdorp: het openbreken van een contract en het voeren van onderhandelingen wordt een tijdrovende en juridische exercitie. De uitkomst hiervan is onzeker. Het contract van Inluzio Leiderdorp loopt tot en met 2022 met mogelijke verlenging van 2 jaar. Per 1 januari 2023 zijn nieuwe afspraken zonder contractbreuk mogelijk.
Fasering	Idem taakstelling Inluzio Leiderdorp: onderzoek naar de mogelijkheden binnen het contract, het openbreken van het contract. Gevolgen in kaart brengen. Onderhandelen, inhoudelijke keuzes maken. Nieuwe samenwerking vastleggen.
Risico's	De opdracht van Inluzio is integraal vormgegeven op verzoek van de gemeente. Vitaliteit maakt een belangrijk onderdeel uit van de basis. Het risico is dat Inluzio dit onderdeel van de opdracht als cruciaal bestempelt en voorstelt andere onderdelen van de opdracht niet uit te voeren. Daarmee kan de bezuiniging op middelen uit sport ten laste komen van andere terreinen. De uitkomst van deze maatregel is onzeker.

112 Inluzio aanpassing indexatie (- 35.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Met Inluzio is afgesproken jaarlijks te indexeren conform de ontwikkelingen in het sociaal domein. Wel is afgesproken hier jaarlijks in het 3e kwartaal afspraken over te maken. Indexering zou op basis van de huidige situatie rond de 3.23% liggen. Er kan gekozen worden op de opdracht van Inluzio nconform gemeente begroting (1,5%) of niet te indexeren.
Beleidsmatige gevolgen	Wanneer het contract niet geïndexeerd wordt, wordt Inluzio niet gecompenseerd voor stijgende loonkosten. Zij hebben dan effectief minder middelen beschikbaar om de opdracht uit te voeren.
Noodzakelijke acties	Afwegen of je één contract niet gaat indexeren of alle gemeentelijke contracten. Gesprek met Inluzio over de maatregel. En aanpassen in de gemeentebegroting.

Haalbaarheid	De afspraken die met Inluzio maken zijn afhankelijk van wederzijdse afspraken. We hebben de onderhandeling over de indexering contractueel vastgelegd. De vraag ontstaat ook of indexering aanpassen per opdracht of een algeheel uitgangspunt van de gemeente zou moeten zijn. De haalbaarheid is afhankelijk van onderhandelingen.
Fasering	nvt
Risico's	Het niet indexeren van de opdracht leidt in combinatie met een verwachte stijging van de loonkosten tot minder middelen voor het uitvoeren van de opdracht. Dit vertaalt zich voor een groot deel in de inzet van personeel. De opdracht van Inluzio vormt een belangrijke basis voor het sociaal domein. Zie ook maatregel 113.

113 Inluzio taakstelling (- 40.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De opdracht van inluzio is integraal vormgegeven: zowel inhoudelijk als ook in de manier waarop deze gefinancierd is. Er zijn budgetten gebundeld die voorheen op zichzelf stonden. De opdracht hebben we vastgelegd in een overeenkomst van 4 jaar. Zij krijgen per jaar € 2.271.000. Aanpassing in de taakstelling betekent dat Inluzio minder middelen heeft om de opdracht uit te voeren. Omdat deze opdracht integraal is vormgegeven zal met Inluzio worden gekeken welke consequenties dit heeft. Ca. 85% van de middelen zit in personele inzet. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden wat zij dan met minder mensen moeten gaan doen.
Beleidsmatige gevolgen	De opdracht van Inluzio kan niet volledig worden uitgevoerd. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt die de uitvoering van de Sociale Agenda en het coalitieakkoord raken. We zetten met de opdracht van Inluzio in op een sterke basis, preventie. De gevolgen voor andere opdrachten en zwaardere zorg zijn niet in te schatten. Maar te denken valt aan meer individuele trajecten boven groepsinzet. En duurdere zorg in plaats van welzijnsvoorzieningen.
Noodzakelijke acties	Juridische advisering. Contract openbreken. Gesprekken voeren met inluzio. Onderhandelen. En een inschatting maken van welke keuzes het minste schade op zouden leveren.
Haalbaarheid	Het openbreken van een contract en het voeren van onderhandelingen wordt een tijdrovende en juridische exercitie. De uitkomst hiervan is onzeker.
Fasering	Onderzoek naar de mogelijkheden binnen het contract, het openbreken van het contract. Gevolgen in kaart brengen. Onderhandelen, inhoudelijke keuzes maken. Nieuwe samenwerking vastleggen.
Risico's	Openbreken van het contract biedt ook Inluzio de ruimte om andere keuzes te maken. Continuïteit van de sociale basis wordt hiermee onzeker. Inhoudelijk betekent het sleutelen aan de basis dat we minder inzetten op preventie. Dat is juist waarmee we zwaardere inzet hopen te voorkomen. De ontwikkelingen in de WMO (toename meldingen, tekorten) en jeugdhulp zijn hier een voorbeeld van.

114 Minimabeleid anders organiseren (- 25.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het minimabeleid kent diverse regelingen voor inwoners met een laag inkomen. Door de ondersteuning anders te organiseren, kan een besparing worden gerealiseerd. Met name door bij toekenning van ondersteuning meer aandacht te besteden aan doelmatigheid en het bieden van maatwerk, in plaats van enkel uit te gaan van rechtmatigheid, verwachten we een bezuiniging te kunnen realiseren én effectievere ondersteuning te bieden.
Beleidsmatige gevolgen	Het minimabeleid dient te worden aangepast.
Noodzakelijke acties	Inwoners, maatschappelijke partners en de uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen moeten worden ingelicht. Werkprocessen en beleidsregels moeten worden aangepast.
Haalbaarheid	realistisch
Fasering	De maatregel kan ingaan per 2021.
Risico's	Minimaregelingen zijn veelal openeinde regelingen. Indien de minimadoelgroep toeneemt, bijvoorbeeld door recessie, zal de bezuiniging niet kunnen worden gerealiseerd.

115 Minimabeleid versoberen en beperken doelgroep (- 75.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het huidige minimabeleid kent diverse regelingen voor inwoners met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum (wsm). Om bezuinigingen te realiseren kunnen bestaande regelingen worden versoerd of de doelgroep kan worden beperkt (bijvoorbeeld door minimaondersteuning te bieden aan inwoners met een inkomen tot 110% wsm).
Beleidsmatige gevolgen	Aanpassing van de doelgroep heeft als gevolg dat minder kwetsbare inwoners een beroep kunnen doen op minimaondersteuning. Versoering van bestaande minimaregelingen betekent dat de hoogte van gemeentelijke bijdragen worden aangepast. Bijvoorbeeld een minder hoge bijdrage voor de collectieve zorgverzekering voor minima, of voor deelname aan sport of cultuur, of voor de aanschaf van onderwijsbenodigdheden voor kinderen. Dit betekent dat minima meer zelf zullen moeten bijleggen. Voor een deel van de minima betekent dit dat zij daardoor geen gebruik meer zullen maken van voorzieningen die bijdragen aan het bevorderen van participatie, met alle gevolgen van dien.
Noodzakelijke acties	Inwoners, maatschappelijke organisaties en de uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen moeten worden geïnformeerd. Werkprocessen voor toekenning en uitkering van regelingen moeten worden aangepast.
Haalbaarheid	Ingrijpend, want nadelige gevolgen voor kwetsbare inwoners.
Fasering	Kan per 2021 ingaan.
Risico's	Het bezuinigen op minimabeleid heeft negatieve gevolgen voor mensen die toch al in een kwetsbare positie verkeren. Het bezuinigen op minimaondersteuning zal ertoe leiden dat minder minima volwaardig kunnen meedoen in de samenleving. Door minder te investeren in het minimabeleid wordt er mogelijk meer beroep gedaan op andere voorzieningen, zoals de Wmo en Schuldhulpverlening. Bovendien kan de bezuiniging het gevolg hebben dat minder mensen uitstromen uit de uitkering.

116 Verlagen budget adviesraad sociaal domein (- 9.800 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	<p>Leiderdorp heeft een adviesraad Sociaal Domein (eerder: de Wmo-adviesraad), welke het college gevraagd en ongevraagd adviseert over o.a. beleidsontwikkelingen en -evaluaties in het sociaal domein. Deze adviesraad bestaat uit inwoners met affiniteit of ervaring op het sociaal domein (beroepsmatig of als gebruiker). Sinds 2015 is het voor gemeenten geen wettelijk verplicht meer om een adviesraad te hebben, maar wel moet burgeradvisering zijn ingericht.</p> <p>De gemeente stelt jaarlijks een budget van € 10.000,- beschikbaar voor de adviesraad. Dit bedrag kan naar beneden worden bijgesteld. Op dit moment gaat het grootste gedeelte van het budget van de adviesraad op aan (ingehuurde) secretariële ondersteuning waarover in de Regeling Adviesraad Sociaal Domein Leiderdorp is afgesproken dat de gemeente hier zorg voor draagt. De gemeente kan het budget van de adviesraad verlagen en de adviesraad tegemoetkomen door hen de optie bieden om de secretariële ondersteuning door een gemeentelijk administratief ondersteuner te laten doen.</p>
Beleidsmatige gevolgen	
Noodzakelijke acties	Met de adviesraad moet in gesprek worden gegaan.
Haalbaarheid	Haalbaar.
Fasering	
Risico's	De adviesraad heeft sinds juni 2019 een bredere taakstelling gekregen door niet enkel meer over de Wmo, maar over het gehele sociale domein te adviseren. Dit betekent voor de adviesraad meer werk met als gevolg ook meer secretariële taken. Dit kan daarmee een belasting vormen op de gemeentelijk administratieve ondersteuner. Hier zullen duidelijke afspraken over gemaakt moeten worden.

117 Opzeggen vrijwilligersverzekering (- 6.587)

Uitwerking dekkingsmaatregel	<p>Op regionaal niveau is een vrijwilligersverzekering met uitgebreide dekking afgesloten, waardoor alle Leiderdorpse vrijwilligers, mantelzorgers en maatschappelijke stagiaires zijn verzekerd tegen schade of letstel. Het gaat om een zogenaamde secundaire verzekering, wat betekent dat in eerste instantie gekeken wordt of de schade vanuit de eigen verzekering van de indiener kan worden vergoed. De afgelopen jaren is vrijwel niet gebruik gemaakt van de verzekering (1x in 2017, 2x in 2018 en 0x in 2019). In 2020 wordt ingezet op de communicatie over de verzekering. Het is voor gemeenten niet verplicht om een dergelijke verzekering af te sluiten en de gemeente kan de verzekering opzeggen.</p>
Beleidsmatige gevolgen	Geen directe beleidsmatige gevolgen.
Noodzakelijke acties	Met SP71 moet uitgezocht worden of het terugtrekken van Leiderdorp uit de vrijwilligersverzekering financieel een negatief effect heeft op de andere gemeenten. Zo ja, dan zullen hier regionaal afspraken over gemaakt moeten worden.
Haalbaarheid	
Fasering	
Risico's	Veel activiteiten van Inclusio Leiderdorp t.a.v. welzijn en preventie steunen op vrijwilligers, maar ook bijvoorbeeld (sport)verenigingen draaien m.n. op vrijwilligers. Daarnaast zijn veel mantelzorgers actief in Leiderdorp. De gemeente heeft door de jaren heen altijd veel bewondering en waardering voor alle vrijwilligers en mantelzorgers in Leiderdorp uitgesproken. Door de vrijwilligersverzekering op te zeggen, kan dit overkomen als een tegenstrijdig signaal.

118 BplusC sluiten bibliotheek (- 100.000 m.i.v. 2023)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Sluiting bibliotheek, met uitzondering van de wettelijke taken - laaggeletterdheid en onderwijs.
Beleidsmatige gevolgen	Met het sluiten van de bibliotheek verdwijnt een belangrijke cultuurvoorziening uit Leiderdorp en is sprake van verarming van het cultuuraanbod. We doen afbreuk aan het huidige kunst- en cultuurbeleid.
Noodzakelijke acties	Overleg met BplusC. Daarnaast zullen de aanpak van laaggeletterdheid en de taken t.o.v. het onderwijs op een andere wijze moeten worden geregeld. Daartoe is overleg nodig met het onderwijs en - mogelijk - een organisatie als Inluzio Leiderdorp. Een deel van de bezuiniging valt weg tegen de kosten die we daarvoor moeten maken. Ook voor ouderen moet mogelijk iets worden geregeld, omdat de bibliotheek in Leiden voor hen geen haalbaar alternatief is.
Haalbaarheid	Is mogelijk, maar heeft ingrijpende gevolgen voor het aanbod van voorzieningen in Leiderdorp.
Fasering	Op zijn vroegst mogelijk per 2023
Risico's	Leegstand in de Sterrentuin en vermindering van huurinkomsten.

119 Schrapen reguliere subsidies, incidentenfonds (- 51.100)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Schrapen alle reguliere subsidies, incidentenfonds en presentiegelden kunstcommissie
Beleidsmatige gevolgen	Het stopzetten van subsidies zal een aantal verenigingen opzadelen met een financieel probleem. Zij zullen of hun inkomsten moeten verhogen (bv via het aanboren van andere bronnen), of hun uitgaven verminderen. Voor de huisvestingssubsidies is dit niet een 100% bezuiniging, omdat er huurinkomsten tegenover staan. Door te stoppen met het incidentenfonds vervalt de mogelijkheid om incidenteel kleine subsidies toe te kennen. De Commissie Kunstzaken heeft geen structurele adviestaak meer.
Noodzakelijke acties	Tijdige communicatie
Haalbaarheid	Realistisch
Fasering	Kan op relatief korte termijn worden geïmplementeerd
Risico's	Mogelijk valt een deel van de verenigingen om. Daarnaast kan het lastig worden mensen te motiveren plaats te nemen in de Kunstcommissie

120 Dvo schuldhulpverlening (- 25.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Voor de uitvoering van de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Werk en inkomen met Leiden betalen we jaarlijks een bijdrage aan de gemeente Leiden. Afrekening vindt plaats op basis van nacalculatie. Op de bijdrage voor de uitvoering van schuldhulpverlening houden we jaarlijks over. We kunnen de jaarlijkse bijdrage verlagen.
Beleidsmatige gevolgen	Het overschot op het budget voor schuldhulpverlening dekt meerkosten op andere onderdelen van de DVO. Als we het budget verlagen, missen we de speling om meerkosten op andere onderdelen op te vangen.
Noodzakelijke acties	De Stadsbank en uitvoeringsorganisatie werk en inkomen van de gemeente Leiden moeten op de hoogte worden gesteld van het bijstellen van de financiële kaders.
Haalbaarheid	Haalbaar
Fasering	Bezuiniging kan per 2021 ingaan.
Risico's	Het overschot op het budget voor schuldhulpverlening dekt meerkosten op andere onderdelen van de DVO. Als we het budget verlagen, missen we de speling om meerkosten op andere onderdelen op te vangen.

121 Sluiten Leiderdorps museum (- 19.000 m.i.v. 2025)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Stoppen huisvestingssubsidie voor het in stand houden van het Leiderdorps Museum en het depot.
Beleidsmatige gevolgen	Er is geen beleid gericht op het in stand houden van een Leiderdorps Museum. Als het gaat om exposeren van of kennis laten maken met Leiderdorps cultureel erfgoed, dan is dit ook mogelijk door de verhalen te vertellen, door publicaties of te exposeren in verschillende bestaande locaties (Sterrentuin, Leythenrode).
Noodzakelijke acties	Overleg met het Leiderdorps Museum en tijdig beëindigen gebruiks- en huurovereenkomst. De tentoonstellingsruimte in basisschool De Bron is recent verbouwd voor het Museum. De gebruiksovereenkomst daarvoor is voor onbepaalde tijd. De huurovereenkomst voor de depotruimte in gebouw Rhijnenburgh loopt tot en met 2024.
Haalbaarheid	In stand houden van een Museum is geen wettelijke verplichting. Gezien de geringe bezoekersaantallen (in de Sterrentuin) lijkt de behoefte aan zo'n plek onder de Leiderdorper niet heel groot.
Fasering	Startjaar is 2025
Risico's	Verlies van een enthousiaste groep vrijwilligers.

122 Stopzetten wijk-ggz'er (- 43.000 in 2021)

Uitwerking dekkingsmaatregel	In gemeente Leiderdorp is vanaf 1 januari 2019 een wijk-ggz'er aan het werk, voor 16 uur per week. De wijk-ggz'er wordt geleverd door GGZ Rivierduinen en begeeft zich op het snijvlak van Zorg- en Veiligheid. Zijn werkzaamheden bestaan enerzijds uit het leggen en onderhouden van contacten met het zorgnetwerk, de politie, Includio Leiderdorp en Rijnhart Wonen. Anderzijds bezoekt de wijk-ggz'er ook inwoners met bijvoorbeeld verward of zorgmijndend gedrag, al dan niet gezamenlijk met de wijkagent of Includio. Tot en met 2021 is budget voor de wijk-ggz'er beschikbaar. De mogelijkheid bestaat om het budget per 2021 te beëindigen en de financiering via andere partijen onder te brengen.
Beleidsmatige gevolgen	Samenwerking in de keten zorg en veiligheid verloopt niet vanzelf. Met de wijk-ggz'er hebben we hier een stevige stimulans aangegeven. Vooral de samenwerking met Rivierduinen heeft een grote impuls gekregen, maar ook met bijvoorbeeld politie, huisartsen (POH) en Rijnhart Wonen wordt intensiever samengewerkt. De vraag blijft in hoeverre dit een structurele inzet vraagt. De taken van de wijk-ggz'er zijn mogelijk (deels) bij partners onder te brengen. Risico is dat gemaakte stappen en bijbehorende positieve effecten in de samenwerking wegebben.
Noodzakelijke acties	Evalueren meerwaarde wijk-ggz'er. In kaart brengen wat het Zorg en Veiligheidshuis gaat doen aan ketensamenwerking. In gesprek gaan met GGZ Rivierduinen; In gesprek gaan met de partners, zoals ziektekostenverzekeraars, woningbouwvereniging en Rivierduinen zelf, over mogelijke (mede-)financiering.
Haalbaarheid	Niet zeker. Is ook afhankelijk van de organisatie van het Zorg en Veiligheidshuis. Een deel van de taken die de wijk-ggz'er uitvoert zit in de ketensamenwerking. Dit zou als speerpunt bij het Zorg en Veiligheidshuis belegd moeten worden.
Fasering	Evalueren opbrengsten wijk-ggz'er in 2020.
Risico's	De huidige wijk-ggz'er participeert in het zorgnetwerk en heeft lokaal contacten gelegd die door de partijen als waardevol worden bestempeld. Met name richting de politie en de GGZ. Dit vervalt mogelijk met het wegvallen van de wijk-ggz'er. We hebben onvoldoende zicht op de effecten om te kunnen schatten of het wegvallen van de wijk-ggz'er leidt tot een toename van ernstige stagnatie of zware casuïstiek.

123 Overschot algemene ondersteunende voorzieningen (- 68.650 in 2021)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De raming voor deze activiteit, waaruit o.a. de wijk-ggz-er wordt betaald, overstijgt het benodigde budget. Dit budget kan voor 2021 worden afgevoerd.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	N.v.t.
Haalbaarheid	Realistisch
Fasering	in 2021
Risico's	Geen

124 Taakstelling sportfondsen (- 75.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	We begroten structureel te ruim, waardoor Sportfondsen Leiderdorp elk jaar middelen overhoudt. Dit structurele overschot kunnen we afromen.
Beleidsmatige gevolgen	Het overschot wordt door Sportfondsen vaak aangewend - in overleg met de gemeente - om aanvullende gewenste investeringen of maatregelen te dekken. Dat is niet langer mogelijk
Noodzakelijke acties	Overleg met Sportfondsen is noodzakelijk, gezien de lopende meerjarige overeenkomst tot 2026.
Haalbaarheid	Realistisch
Fasering	Kan reeds op korte termijn worden doorgevoerd
Risico's	Zie beleidsmatige gevolgen

125 Verlagen subsidie MEE specialistenpool (- 30.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Subsidie MEE: Stichting MEE Zuid-Holland vraagt jaarlijks subsidie aan voor de inzet van gedragsdeskundigen (specialistenpool). De specialistenpool kan worden geraadpleegd door de medewerkers van het jeugd- en gezinsteam (JGT) en Inluzio Leiderdorp, wanneer zij te maken krijgen met complexe casussen waarbij advies of diagnostiek gewenst is van een specialistisch team. De specialistenpool wordt meegenomen in de aanbestedingsopdracht aan de toegang Jeugd, waardoor vanaf 2021 geen aparte subsidie meer aan Stichting MEE hoeft te worden toegekend. Advieskosten Leiden: Leiderdorp betaalt advieskosten aan de gemeente Leiden voor advieskosten rondom bestuurlijk contracteren. Het gaat hierbij om o.a. het voorzitten van vergaderingen en organiseren van bijeenkomsten. Het gaat om een bedrag van een kleine € 19.000,-. Wenselijk is om hier opnieuw met Leiden over te onderhandelen, aangezien het de vraag is of het bedrag nog (volledig) over de regio verdeeld moet worden, aangezien de inzet van Leiden is veranderd en met het oog op de heroriëntatie Wmo.
Beleidsmatige gevolgen	
Noodzakelijke acties	Stichting MEE is medegedeeld dat de subsidie voor de specialistenpool meegaat in de aanbesteding Jeugd. Geen verdere acties vereist. T.a.v. de advieskosten Leiden zal de programmamanager in onderhandeling gaan met Leiden en moeten nieuwe afspraken worden vastgelegd.
Haalbaarheid	Het stoppen van de subsidie MEE is rond. Het verlagen van de advieskosten is haalbaar over de hoogte moet worden onderhandeld.
Fasering	
Risico's	

126 Versoberen inzet vroegtijdse educatie op scholen (- 25.000 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De gemeente draagt in een cofinancieringsconstructie bij aan methodieken en programma's in het onderwijs voor leerlingen met een onderwijsachterstand. De financiering van voegschoolse educatie in het onderwijs is strikt genomen geen wettelijke taak van de gemeente, maar een keuze die samenhangt met onze verantwoordelijkheid ten aanzien van een doorgaande leerlijn. Er is dus ruimte om als gemeente te besluiten de bijdrage aan het onderwijs te verminderen.
Beleidsmatige gevolgen	Het bestrijden van onderwijsachterstanden is van groot maatschappelijk belang. Het zorgt ervoor dat onze jeugd zich optimaal kan ontwikkelen. Indien de programma's in het onderwijs worden geminimaliseerd vallen er kinderen buiten de boot. Het is goed mogelijk dat we nu denken een bezuiniging te kunnen realiseren, maar in werkelijkheid duurder uit zijn omdat we deze kinderen met grotere (en duurdere) hulpvragen gaan terug zien (wegens vroegtijdig schoolverlaten, laaggeletterdheid, taalachterstand oid). Ook heeft deze keuze gevolgen voor onze samenwerking met het onderwijs. We hebben veel tijd geïnvesteerd in een constructieve samenwerking. Een besluit om minder bij te dragen aan de VE-programma's kan dit tenietdoen.
Noodzakelijke acties	Alle onderwijskansenpartners en in het bijzonder schoolbesturen en schooldirecteuren moeten over dit besluit worden geïnformeerd.
Haalbaarheid	Het is mogelijk, maar lastig.
Fasering	Kan per 2022 worden gerealiseerd.
Risico's	1. Samenwerking met scholen wordt aangetast. 2. Mogelijk zien we kosten bij andere voorzieningen oplopen.

127 Versoberen re-integratievoorziening Werk en Inkomen (- 25.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Op grond van artikel 7, eerste lid, en artikel 10, eerste en tweede lid Participatiewet is de gemeente verplicht tot ondersteuning naar arbeidsinschakeling van mensen met een uitkering en niet-uitkeringsgerechtigden (Nuggers). De wijze waarop de gemeente hier invulling aan geeft, behoort tot de vrije beleidsruimte. Het kan dus ook soberder.
Beleidsmatige gevolgen	Het bezuinigen op re-integratie heeft negatieve gevolgen voor mensen die toch al in een kwetsbare positie verkeren. Door minder te investeren in het naar werk toeleiden van mensen met een uitkering zal met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de uitstroom uit de uitkering verminderen. Dat heeft weer negatieve gevolgen op de omvang van het benodigde budget voor dekking van de kosten van uitkeringen, de gebundelde uitkering of BUIG. Het is ook strijdig met het huidige beleid, zoals verwoord in het Beleidsplan Participatiewet 2015.
Noodzakelijke acties	DZB en de uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen van de gemeente Leiden moeten tijdig worden geïnformeerd. Waar nodig moet de gemeente tijdig keuzes maken welke groepen nog wel en niet langer op een re-integratietraject kunnen worden gezet.
Haalbaarheid	Het kan, maar is ingrijpend.
Fasering	Keuze kan ingaan per 2021
Risico's	Een groot risico is dat door de verminderde uitstroom de kosten van uitkeringen weer oplopen en het toegekende rijksbudget ontoereikend is. In dat geval zal de gemeente de meerkosten tot maximaal 7,5% van de definitief toegekende gebundelde uitkering voor het betreffende jaar dienen te bekostigen. Bij overschrijding van het eigen risico van 7,5% kan de gemeente onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. Zij dient dan echter aan te tonen dat zij tijdig voldoende maatregelen heeft genomen om het dreigende tekort te voorkomen of te verminderen. Een bezuiniging op re-integratie lijkt daarmee in strijd en zal niet direct bijdragen aan het fundament van een dergelijke onderbouw. Een tweede risico is dat meer mensen een beroep zullen doen op bijvoorbeeld schuldhulpverlening en Wmo-voorzieningen. Waar we dus aan de re-integratiekant besparen, lopen de maatschappelijke kosten aan de andere kant op. Dat is contraproductief.

128 Versoberen onderwijskansenbeleid naar wettelijke taak (- 75.000 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	We hebben in Leiderdorp gekozen om bij het bestrijden van onderwijsachterstanden verder te gaan dan alleen de uitvoering van onze wettelijke taak. We kunnen ervoor kiezen ons alleen te richten op de uitvoering van de wettelijke taak van de gemeente (voorschoolse educatie voor kinderen van 2,5-4 jaar).
Beleidsmatige gevolgen	Leiderdorp heeft ervoor gekozen om het onderwijsachterstandenbeleid samen met partners vorm te geven. Het pakket aan maatregelen dat we nemen is bedoeld om zo effectief mogelijk onderwijsachterstanden te bestrijden. We gaan hierbij verder dan wettelijk wordt voorgeschreven. Het idee is dat we aan de voorkant investeren in onze jeugd waarmee we aan de achterkant ergere (duurdere) problematiek voorkomen. Door te bezuinigen op onderwijsachterstanden raak je een kwetsbare groep inwoners.
Noodzakelijke acties	Ouders en alle onderwijsachterstanden partners moeten worden geïnformeerd over het genomen besluit.
Haalbaarheid	Mogelijk, maar ingrijpend.
Fasering	Kan per 2022 worden ingevoerd.
Risico's	1. Mogelijk zien we kosten voor andere voorzieningen oplopen. 2. Samenwerking met partners wordt aangetast.

129 Werk en Inkomen - Verlagen reservering eigen risico BUIG (- 100.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Gemeenten ontvangen jaarlijks op basis van artikel 69, eerste lid Participatiewet een budget voor het dekken van de kosten van bijstandsuitkeringen (Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004): de gebundelde uitkering of BUIG. Het eigen risico van de gemeente, bij een eventueel tekort, bedraagt op grond van artikel 10, eerste lid, onderdeel c Besluit Participatiewet, 7,5%. Door het gunstige resultaat op het BUIG-budget de afgelopen jaren hebben we het eigen risico al lager begroot dan voornoemde 7,5%. Het is mogelijk deze reservering verder te verlagen.
Beleidsmatige gevolgen	Het verlagen van het eigen risico in de begroting verschuift het voordeel bij een eventueel overschot op de BUIG van het eind naar het begin van het begrotingsjaar.
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	Realistisch
Fasering	Direct per 2021
Risico's	Ongeacht de keuze blijft de gemeente vanzelfsprekend verantwoordelijk voor dekking van het eigen risico op het moment dat de definitief toegekende gebundelde uitkering ontoereikend blijkt voor de kosten van bijstandsuitkeringen (en de loonkostensubsidies, die eveneens op dit budget drukken). Dat kan betekenen dat aan het eind van de jaar alsnog een tekort ontstaat op deze kostenplaats.

130 Sluiting zwembad (m.i.v. 2026)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Sluiting zwembad.
Beleidsmatige gevolgen	Door het sluiten van het zwembad zullen inwoners van Leiderdorp gedwongen zijn gebruik te maken van zwembaden in omliggende gemeenten. Een deel van hen zal dat niet doen, met name degenen die minder mobiel zijn of die nog niet zo ver zelfstandig mogen/kunnen fietsen. Bij sluiting van het zwembad zal sprake zijn van kapitaalvernietiging. Daar staat tegenover dat een her te ontwikkelen locatie vrij komt, hetgeen weer opbrengst genereert. Let op: naastgelegen sportzaal kan niet worden gesloten in verband met verplichte gymlessen op scholen en gebruik door binnensportverenigingen.
Noodzakelijke acties	Gezien de impact is overleg met Sportfondsen noodzakelijk.

Haalbaarheid	Het kan, maar het is een ingrijpende maatregel.
Fasering	Gezien de lopende exploitatieovereenkomst kan de maatregel op zijn vroegst pas per 2026 worden gerealiseerd. Mede met het oog op een forse investeringsopgave in 2025 (voor de instandhouding van het zwembad) zal besluitvorming over een eventuele sluiting uiterlijk in 2024 zijn beslag moeten krijgen.
Risico's	Doordat meer gemeenten nadenken over eventuele sluiting van de binnen hun grenzen aanwezige zwembaden, kan dit ertoe leiden dat er binnen de regio onvoldoende zwemmogelijkheden resteren (gezien de behoefte aan recreatief zwemmen en zwemles).

131 Leges huishoudelijke ondersteuning (- p.m m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Sinds 2019 geldt het abonnementstarief voor Wmo-maatwerkvoorzieningen. Dit houdt in dat inwoners die een maatwerkvoorziening, zoals huishoudelijke ondersteuning (HO), begeleiding of woningaanpassingen, krijgen toegewezen, een vaste eigen bijdrage betalen van € 19,- per maand, onafhankelijk van hun inkomen of het aantal voorzieningen waarvan gebruik wordt gemaakt. Vooral t.a.v. HO heeft het abonnementstarief geleid tot een sterke stijging van aanvragen (+20% in 2019) en oplopende tekorten. Hoewel gemeenten geen hogere eigen bijdrage mogen vragen voor de verstrekte voorzieningen, blijkt het op grond van de Gemeentewet wel mogelijk om leges te vragen voor door de gemeente verstrekte diensten die buiten het gebied van publieke taakuitoefening liggen en rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met de dienstverlening van individualiseerbaar belang. Leiderdorp zou daarom leges kunnen heffen voor de aanvraag van alle maatwerkvoorzieningen. Minima kunnen worden uitgezonderd van de legeregeling.
Beleidsmatige gevolgen	
Noodzakelijke acties	Uitgezocht moet worden welk bedrag als lege zouden mogen gerekend en of dit per voorziening of per aanvraag wordt gerekend. In kaart moet worden gebracht of het wenselijk is leges voor alle maatwerkvoorzieningen in te voeren of enkel voor huishoudelijk ondersteuning. Ook zou onderzocht moeten worden hoe de leges geïnd zouden moeten worden. Dit voorstel zal verder met de regio worden besproken, aangezien het uitermate wenselijk om in gezamenlijkheid te handelen.
Haalbaarheid	Nog niet te zeggen.
Fasering	Vanaf 2022
Risico's	In nog geen gemeente in Nederland worden leges gevraagd. Groot is het risico dat het ministerie hier een stokje voor zal (proberen te) steken, wanneer het voornemen naar buiten komt. Ook landelijke pers over de invoering van leges is aannemelijk. Een ander reëel risico is dat de andere Leidse regiogemeenten het beleid niet willen overnemen, waardoor Leiderdorp hierin alleen staat en er sprake is van onwenselijke verschillen in de Leidse regio.

132 Verkoop accommodaties (- 27.584 in 2022 en 2023, -57.720 m.i.v. 2024)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het afstoten/verkoopen van zes gemeentelijke accommodaties -Doesmeer, Karolusgulden (CJG), Buit, Werf + Brandweerkazerne, Boerderij- die door de realisatie van de Verhuiscarrousel Sterrentuin op korte termijn niet meer nodig zijn voor maatschappelijke doeleinden, levert baten op die, conform het raadsbesluit investeringskrediet Sterrentuin van oktober 2017, dienen ter verlaging van de kapitaallasten van die investering Verhuiscarrousel Sterrentuin.
Beleidsmatige gevolgen	We houden geen accommodaties in stand/vastgoed in bezit dat we niet langer nodig hebben voor maatschappelijke doeleinden. Gevolg is dat we op het moment dat er bijvoorbeeld voor de ver(nieuw)bouwing van een school tijdelijke huisvesting noodzakelijk is, deze zal moeten worden gehuurd.
Noodzakelijke acties	Bepaling waarde van de accommodaties en verkoopstrategie.
Haalbaarheid	Uiterlijk 2023 kunnen alle zes de accommodaties zijn afgestoten. De opbrengst wordt voorzover deze uitgaat boven de boekwaarde toegevoegd aan de reserve egalisatie exploitatie

Fasering	Doesmeer, het CJG en Hoogmadeseweg 70 (de boerderij) kunnen in 2020-2021 worden afgestoten, de Buit, Werf en Brandweerkazerne uiterlijk in 2023.
Risico's	De huidige waarde is lager dan de boekwaarde. In dat geval kan worden bezien of verhuren tegen minimaal de kapitaallasten haalbaar is.

Werkgroep 2

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	Wel Niet	Categorie	2021	2022	2023	2024	Nr
<i>Werkgroep 2</i>							
Economie071	W	Lastig	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	201
Verkoop Fecaliëzuiger	W	Eenvoudig	0	-13.250	-13.156	-13.062	202
Opheffen JOP's	N	Reëel	-5.316	-5.316	-5.316	-5.316	203
Opheffen Heemtuin	N	Ingrijpend	0	-29.380	-29.380	-29.380	204
Houtkamp naar een lager onderhoudsniveau	N	Ingrijpend	0	-44.019	-44.019	-44.019	205
Investerings spelen vanaf 2021 30% lager	N	Eenvoudig	0	-6.666	-8.114	-10.919	206
Kinderboerderij opheffen	N	Ingrijpend	0	-38.698	-38.698	-38.698	207
Subsidie van monumenten afbouwen	W	Eenvoudig	0	0	-10.000	-20.000	208
Onderdelen van Beeldkwaliteit van B naar C	W	Lastig	0	-20.000	-20.000	-20.000	209
Verwijderen prullenbakken	N	Eenvoudig	0	-5.500	-5.500	-5.500	210
Bijdrage St.Land van Wijk en Wouden stopzetten	N	Eenvoudig	-20.913	-20.913	-20.913	-20.913	211
Stopzetten budget bollen en stinzen	W	Eenvoudig	-82.114	0	0	0	212
Straatmeubilair	N	Lastig	-38.091	-41.739	-44.382	-54.232	213
Totaal Werkgroep 2			-156.434	-235.481	-249.478	-272.039	

201 Economie071 (- 10.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De bijdrage aan stichting economie071 bestaat uit een 'vast gedeelte' en een 'variabel' gedeelte. Het vaste gedeelte betreft een bijdrage aan het bedrijfsbureau (kosten programmamanager en communicatieadviseur, ondersteunende activiteiten). Dit betreft ongeveer € 1 euro per inwoner (€ 26.000 ex BTW). Het variabel gedeelte betreft een reservering in de gemeentebegrotingen van € 2 per inwoner (€ 54.000 voor Leiderdorp). Gemeenten kunnen dit bedrag inzetten als ze mee doen aan projecten die vanuit economie071 worden geïnitieerd (het is niet verplicht om aan elk project mee te doen). Per 2021 loopt het contract met economie071 af. In 2020 zal besluitvorming plaatsvinden over een nieuw aan te gaan meerjarig contract. Besloten kan worden om in de begroting niet € 2 euro te reserveren per inwoner, maar € 1,5. Hiermee wordt ongeveer € 10.000 structureel bespaard. Kanttekening hierbij is dat een gedeelte van de projecten die door economie071 worden gestart, projecten zijn waarvan de provincie als kader stelt dat ze in regioverband worden opgepakt. Een voorbeeld hiervan is de regionale bedrijventerreinenstrategie. Een lagere bijdrage dan € 1,5 per inwoner is dan ook niet wenselijk.
Beleidsmatige gevolgen	Gevolg hiervan is dat Leiderdorp niet aan alle projecten kan meedoen die in economie071 verband worden opgestart. Dit geeft beperkingen m.b.t. het uitvoeren van economisch beleid en de economische ambities van Leiderdorp (en de regio). In de maart 2019 door het college vastgestelde evaluatie van het Beleidsplan Participatiewet constateren we dat de aansluiting tussen economie en Werk en Inkomen grotendeels ontbreekt. Waar werkgevers moeite hebben ook eenvoudiger vacatures in te vullen, zitten aan de andere kant mensen werkloos thuis. Wat we missen is een actief arbeidsmarktbeleid om die verbinding te slaan. Economie071 is vanuit de economische hoek (naast het Werkbedrijf van W&I-zijde) de logische partij om daar meer handen en voeten aan te geven. Bezuinigen is dan contraproductief.
Noodzakelijke acties	Per 2021 loopt het contract met Economie071 af. Voor de periode 2021 ev. dient opgenomen te worden dat de bijdrage daalt naar € 1,5 per inwoner.

Haalbaarheid	De dekkingsmaatregel is haalbaar.
Fasering	De bezuiniging kan bij de huidige stand van zaken per 2021 geboekt worden. Op dit moment geeft Leiderdorp een vaste bijdrage aan Cirkelstad (€ 3000 t/m 2022) en het Expat Centre (€ 6.500 structureel). Projecten die in 2020 starten, zijn House of Skills (naar verwachting €10.000 in 2020) en het Uitvoeringsprogramma bedrijventerreinenstrategie (n.b.). Kanttekening bij de fasering vanaf 2021 dat er in 2020 geen extra projecten dienen te worden gestart waarvan de lasten doorlopen in 2021 e.v. Bij het vervolg van House of Skills en het uitvoeringsprogramma bedrijventerreinenstrategie zal dat aandacht en sturing vragen op ambitieniveau om binnen de budgetten te blijven.
Risico's	Risico is dat de regionale samenwerking m.b.t. economie onder druk komt te staan. Leiderdorp kan dan namelijk niet aan alle projecten meedoen, waaraan andere gemeenten in de economie071 wel meedoen. Met andere woorden: er moet vaker 'nee' verkocht worden.

202 Verkoop Fecaliëzuiger (- 13.250 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het verkopen van de fecaliëzuiger (hondenpoepzuiger).
Beleidsmatige gevolgen	Stopzetten van het opruimen van hondenpoep.
Noodzakelijke acties	Het starten van een traject voor de verkoop van de fecaliëzuiger.
Haalbaarheid	Dit is zeker haalbaar.
Fasering	Kan per 2021 geregeld worden, waardoor de kapitaallasten vanaf 2022 lager zullen zijn.
Risico's	De verkoop van de fecaliëzuiger kan toenemende klachten over hondenpoep tot gevolg hebben. Deze machine wordt ook ingezet voor het verwijderen van blad in de bladvalperiode (bladblazen), het schoon borstelen van fietspaden bij sneeuwval (gladheidbestrijding) en het verhelpen van klachten bij onkruidbeheersing (borstelen). Bij de aanschaf van deze machine is een garantiebaan gerealiseerd, bij verkoop van fecaliëzuiger komt deze garantiebaan te vervallen.

203 Opheffen JOP's (- 5.316)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Opheffen Jongeren OntmoetingsPlaatsen (JOPS), door middel van uitstervingsbeleid. De vrijgekomen ruimte kan versoberd worden ingericht.
Beleidsmatige gevolgen	Nota Jongeren OntmoetingsPlaatsen (JOPS, 2007). De kracht zit in de geïsoleerde locatie van de ontmoetingsplakken waar de Leiderdorpse jongeren bijeen kunnen komen en daardoor zo min mogelijk overlast voor buurtbewoners veroorzaken (zie risico's).
Noodzakelijke acties	Uitstervingsbeleid, bestaande JOPS blijven tot deze niet meer aan de veiligheidseisen voldoen.
Haalbaarheid	Haalbaar
Fasering	Per 2021
Risico's	Wanneer er geen JOPS meer zijn zullen jongeren vaker op andere plaatsen in het dorp bij elkaar komen. Dit kan overlast veroorzaken voor omwonenden of inwoners. Zeker aangezien we geen geschikte hanglocaties voor jongeren hebben, m.u.v. daar waar de JOPS staan. Deze nieuw te ontstane hanglocaties zijn minder inzichtelijk voor de politie/Inclusio en bij overlast kan de politie de jongeren niet meer naar geschikte locaties verwijzen. De politie heeft in het verleden aangegeven dat dit belangrijk aspect is in het tegengaan van de overlast van jongeren. Jeugdgroepen zijn lastiger te vinden, wat het werk van Inclusio en de politie kan bemoeilijken. Denk aan het bereiken van jeugdgroepen in het kader van preventieve activiteiten.

204 Opheffen Heemtuin (-29.380 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het terrein van de Heemtuin kan sober worden beheerd zonder een diversiteit aan kruiden en gewassen in stand te houden. Omdat het areaal nog wel beheerd moet worden, blijft een deel van het budget dat nu in fte's is belegd, benodigd. Dat betekent dat de huidige capaciteit in fte's niet geheel kan worden ingeleverd. Het effect van bezuinigingsmaatregelen betekent een formatiereductie van 0,5 fte op de bestaande capaciteit.
Beleidsmatige gevolgen	n.v.t.
Noodzakelijke acties	In 2021 kunnen de nodige aanpassingen naar een extensief beheer worden doorgevoerd.
Haalbaarheid	Haalbaar.
Fasering	Mogelijk om per 2022 in te voeren. In 2021 kunnen de nodige aanpassingen naar een extensief beheer worden doorgevoerd.
Risico's	Door de Heemtuin op te heffen, beschikt de gemeente niet meer over een grote diversiteit aan beschermde soorten. Het tonen van een grote diversiteit aan beschermde kruiden en gewassen aan onze inwoners en bezoekers van elders vervalft hiermee. In de heemtuin worden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onder begeleiding ingezet in het groenonderhoud. Juist in de heemtuin waar de omgeving afgebakend is, is deze vorm van inzet mogelijk.

205 Houtkamp naar een lager onderhoudsniveau (- 44.019 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Minder onderhoud Houtkamp. Omdat het areaal nog wel beheerd moet worden, blijft een deel van het budget dat nu in fte's is belegd, benodigd. Dat betekent dat de huidige capaciteit in fte's niet geheel kan worden ingeleverd. Het effect van bezuinigingsmaatregelen betekent een formatiereductie van 0,5 fte op de bestaande capaciteit.
Beleidsmatige gevolgen	-
Beleidsmatige gevolgen	Beperking inzet personeel en inzet mensen met afstand tot arbeidsmarkt.
Haalbaarheid	Haalbaar.
Fasering	Mogelijk om per 2022 in te voeren. In 2021 kunnen aanpassingen benodigd voor extensief beheer worden uitgevoerd.
Risico's	De Houtkamp wordt intensief gebruikt (ook als evenemententerrein) en vraagt daarom - meer dan bij het gemiddeld openbaar groen - extra onderhoud en toezicht. De veelheid aan verschillende soorten groen vraagt om specifiek onderhoud. Door het onderhoud van de Houtkamp te beleggen binnen het reguliere wijkonderhoud, vervalft het verzorgde uiterlijk van dit centraal gelegen park. In de Houtkamp worden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onder begeleiding ingezet in het groenonderhoud. Met name in de Houtkamp waar de omgeving afgebakend is, is deze vorm van inzet mogelijk.

206 Investerings spelen vanaf 2021 30% lager (- 6.666 in 2022, - 8.114 in 2023 en -10.919 m.i.v. 2024)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Investerings speelplaatsen vanaf 2021 verlagen met 30% ten opzichte van het geactualiseerde beheerplan Spelen.
Beleidsmatige gevolgen	In het beleidsplan van 2021 - 2030 uitwerken dat INformeel speelplaatsen niet meer worden vernieuwd tenzij de buurt de speelplaats voor eigen rekening wil beheren. Indien akkoord dan kan dit vanaf 2021 worden ingezet. Dit betekent dat het nieuwe beleidsplan dan al in 2021 (of eerder) moet worden vastgesteld in tegenstelling tot de periode (2013 - 2022) van het huidige beleid.
Noodzakelijke acties	Bij akkoord - Starten met het maken van een speelruimte beleidsplan 2021 - 2030 in het tweede kwartaal van het jaar 2020.

Haalbaarheid	Betekent wel dat de vrijgekomen speelruimtes met sober groen worden ingericht en dat het minimaal onderhoud vergt.
Fasering	Direct starten na goedkeuring door de raad in afwachting van vaststelling het beleidsplan.
Risico's	Geen

207 Kinderboerderij opheffen (- 38.698)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Opheffen kinderboerderij. De vrijkomende ruimte sober inrichten. Omdat het areaal nog wel beheerd moet worden, blijft een deel van het budget dat nu in fte's is belegd, benodigd. Dat betekent dat de huidige capaciteit in fte's niet geheel kan worden ingeleverd. Het effect van bezuinigingsmaatregelen betekent een formatiereductie van 0,5 fte op de bestaande capaciteit.
Beleidsmatige gevolgen	
Noodzakelijke acties	Verwijderen opstallen en hekwerken.
Haalbaarheid	Haalbaar.
Fasering	Mogelijk om per 2022 in te voeren. De benodigde aanpassingen aan het terrein kunnen in 2021 worden uitgevoerd.
Risico's	De kinderboerderij is een relatief grote publiekstrekker in de gemeente. Sluiting zal leiden tot teleurstelling bij veel inwoners. Op de kinderboerderij worden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onder begeleiding ingezet bij de verzorging van dieren en de werkzaamheden daaromheen. Juist op de kinderboerderij waar de omgeving duidelijk is, is deze vorm van inzet mogelijk.

208 Subsidie t.b.v. monumenten afbouwen (- 10.000 in 2023, - 20.000 m.i.v. 2024)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Monumentenaanwijzen zal moeten worden gevolgd middels Monumentennotitie 2017 en worden afgerond. Nog ca. € 40.000 komende periode nodig, rest beschikbaar voor subsidie. Schrapen subsidie: vanaf 2023 besparing € 10.000 oplopend tot € 30.000 in 2025
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Subsidie verordening schappen.
Haalbaarheid	Eenvoudig uitvoerbaar.
Fasering	Per jaar met € 10.000,- euro verminderen m.i.v. 2023
Risico's	Inwoners die akkoord zijn gegaan met monumentenstatus zullen zich misleid voelen. Daarnaast kan er verwaarlozing van monumenten ontstaan.

209 Onderdelen Beeldkwaliteit van de buitenruimte van B naar C (- 20.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Op bepaalde onderdelen van beeldkwaliteit B van de buitenruimte naar C/D 1. Gazons omvormen naar ruiggras 2. Gazons minder frequent maaien 3. Bermen minder frequent maaien
------------------------------	--

Beleidsmatige gevolgen	<p>1. Gazons omvormen naar ruiggras</p> <ul style="list-style-type: none"> * Er zijn geen speelveldjes meer beschikbaar voor kinderen/jongeren * Het beeld is minder fraai, de openbare ruimte zal er rommeliger uitzien <p>2. Gazons minder frequent maaien</p> <ul style="list-style-type: none"> * Er zijn minder speelveldjes beschikbaar voor kinderen/jongeren * Het beeld is minder fraai, de openbare ruimte zal er rommeliger uitzien <p>3. Bermen minder frequent maaien</p> <ul style="list-style-type: none"> * De soorten hebben een langer groeiseizoen, hierdoor zullen concurrentie krachtige soorten zoals grassen de bloemen weg concurreren. Hierdoor neemt de soortenrijkdom aan bloemen af, waardoor de voedselbron voor allerlei insecten ook afneemt. * Het beeld is minder fraai, de openbare ruimte zal er rommeliger uitzien
Noodzakelijke acties	Aanpassen beleid, aanpassen contracten en bestekken, geschikte locaties in kaart brengen.
Haalbaarheid	<p>1. Gazons omvormen naar ruiggras</p> <p>Niet alle locaties kunnen omgevormd worden, geschikte plekken dienen geïnventariseerd te worden</p> <p>2. Gazons minder frequent maaien</p> <p>De eenheidsprijs per are zal omhoog gaan omdat we totaal minder afnemen. Daarnaast wordt het maaien ook moeilijker waardoor je ander/zwaardere materieel nodig hebt. Ook zal er veel gras in hoopjes op het gazon blijven liggen. Als dit afgevoerd moet worden is dit ook een extra kostenpost.</p> <p>3. Bermen minder frequent maaien</p> <p>Er moet goed gelet worden op de verkeersveiligheid. Veel bermen liggen langs fiets-, voetpaden en wegen. Als het hogere gras over gaat hangen zal dit deze paden smaller maken en tot overlast leiden.</p>
Fasering	Te realiseren per 2022.
Risico's	<p>1. Gazons omvormen naar ruiggras</p> <ul style="list-style-type: none"> * (Stank)overlast door hondenpoep zal toenemen: wanneer een hond in het hoge gras zijn behoefte doet zal het minder geruimd worden omdat dit lastiger is in het hogere gras. Dit zal tot meer klachten leiden van zowel hondenbezitters als niet hondenbezitters. <p>2. Gazons minder frequent maaien</p> <p>De grasmat gaat in kwaliteit achteruit, wat in de toekomst tot een extra kostenpost zal leiden om de grasmat op beeldkwaliteit te houden.</p> <p>3. Bermen minder frequent maaien</p> <ul style="list-style-type: none"> * In droge periode (die we in de toekomst vaker zullen meemaken) neemt brandgevaar in bermen toe door het hoge gras. * Door het langere groeiseizoen neemt de kans tot overhangen op wandel- en fietspaden en wegen toe. Dit kan ertoe leiden dat het gebruik van deze paden als minder prettig wordt ervaren en tot meer klachten kan leiden.

210 Verwijderen prullenbakken (- 5.500 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Weghalen van prullenbakken in de openbare ruimte.
Beleidsmatige gevolgen	Opstellen van zwerfafvalbeleid waarin ook het aantal noodzakelijke prullenbakken wordt meegenomen.
Noodzakelijke acties	Opstellen zwerfafvalbeleid.
Haalbaarheid	Concreet maken van de ambities voor verminderen van zwerfafval zal uitwijzen hoeveel prullenbakken er exact verwijderd kunnen worden.
Fasering	Vanaf 2022
Risico's	Meer klachten van bewoners over zwerfafval door sterke vermindering prullenbakken, kapitaalvernietiging van weggehaalde prullenbakken. De besparing zit voornamelijk in de kosten voor het legen van de prullenbakken.

211 Bijdrage St.Land van Wijk en Wouden stopzetten (- 20.913)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Bijdrage aan de stichting Land van Wijk en Wouden stopzetten.
Beleidsmatige gevolgen	Gering. De effecten voor onze gemeente zijn nauwelijks meetbaar. Het budget in de begroting dat vervalt is overigens iets hoger dan de deelnemersbijdrage aan de stichting.
Noodzakelijke acties	Het beëindigen van het contract met de stichting.
Haalbaarheid	Haalbaar
Fasering	Op dit moment is een bezuiniging niet aan de orde. Partijen zijn in overleg over voortzetting van deze stichting. Besluitvorming verwachten wij in het 2e halfjaar van 2020.
Risico's	Stichting Land van Wijk & Wouden wil (beleids)ambities van betrokken gemeenten en boeren over stad-platteland verbindingen en vertalen naar concrete en waardevolle proposities en activiteiten, onder meer om de vitaliteit van het buitengebied te bevorderen. De stichting zet in op de waardeketens voor recreatie en het verkorten van de voedselketens en heeft als rol: aanjagen en inspireren, verbinden en concretiseren en promoten.

212 Stopzetten budget bollen en stinzen (- 82.114 in 2021)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Stopzetten budget bollen en stinzen.
Beleidsmatige gevolgen	Vanuit de Kadernota 2018 was er voor 4 jaar budget beschikbaar gesteld voor 2018-2021 van € 100.000 per jaar. In 2020 is van dit budget een bedrag van € 17.886 ingezet t.b.v. natuurmeetnet (Kadernota 2020). Ook in 2020 wordt het planten van bollen en stinzen al stopgezet en het restant zal worden gemeld als meevaller in de 1e Bestuursrapportage 2020. Voor 2021 wordt via de Kadernota 2021 voorgesteld t.b.v. natuurmeetnet € 17.886 van dit budget in te zetten. Het resterende bedrag ad. € 82.114 wordt meegenomen als dekking voor de toekomstbestendige begroting.
Noodzakelijke acties	Geen.
Haalbaarheid	Per direct haalbaar.
Fasering	n.v.t.
Risico's	n.v.t.

213 Straat meubilair (- 38.091 in 2021 olopend naar - 54.232 m.i.v. 2024)

Uitwerking dekkingsmaatregel	1. Verwijderen Pollers (inzinkbare palen) Winkelhof & slagbomen Nieuweweg niet terugplaatsen. 2. Reinigen verkeersvoorzieningen en wegmarkering uitvoeren op basis van meest recente inspecties.
Beleidsmatige gevolgen	1. Pollers: Straten achter de pollers bereikbaar voor parkerend verkeer Winkelhof, overlast parkeren voor bewoners, oplossing vergunninghouders. Slagbomen: Nieuweweg bereikbaar voor een ieder (snelheidsbeperkende maatregelen toepassen). 2. Frequentie reinigen verkeersvoorzieningen omlaag: de zichtbaarheid van de bebording wordt minder maar wel binnen normering (dus nog wel leesbaar). Wegmarkering, indien zich incidenteel een tekort voordoet zal per incident dekking worden gezocht uit het budget asfalt onderhoud (wegen). Voor straatmeubilair worden enkel nog advieskosten gereserveerd bij integrale projecten.
Noodzakelijke acties	Goede communicatie traject met bewoners en eventueel alternatief aanbieden voor de pollers
Haalbaarheid	Indien geen bezwaar vanuit bewoners, kan het direct na besluitvorming plaatsvinden
Fasering	Alles kan per 2021 ingaan met uitzondering van de verlaging van de dotatie aan de voorziening straatmeubilair in verband met eerder bezuiniging van 2021 - 2023.
Risico's	Verwijderen van pollers Winkelhof en slagbomen Nieuweweg kan tot verkeersoverlast leiden.

Werkgroep 3

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	Wel Niet	Categorie	2021	2022	2023	2024	Nr
<i>Werkgroep 3</i>							
Verlaging opleidingsbudget Raad	W	Reëel	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	301
Budget publiciteit/representatie Griffie verlagen	W	Eenvoudig	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	302
Budget bijdrage cie Bezwaar verlagen	W	Reëel	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	303
Geen deelname VNG-congres door college	W	Reëel	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	304
Taakstelling op de bedrijfsvoering door PMT	W	Reëel	-170.000	-339.000	-339.000	-339.000	305
Taakstelling Gemeenschappelijke Regelingen	W	Lastig	0	-88.681	-177.361	-266.042	306
Tekstkar niet aanschaffen	W	Eenvoudig	-3.202	-3.180	-3.158	-3.158	307
Totaal Werkgroep 3			-187.202	-444.861	-533.519	-622.200	

301 Verlaging opleidingsbudget Raad (- 3.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het budget voor opleidingskosten wordt jaarlijks slechts voor een deel benut. Voorstel is het budget met ca. 30% te verlagen.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	N.v.t.

302 Budget publiciteit/representatie Griffie verlagen (- 3.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het budget voor publiciteit/representatie van 3.874 is in de afgelopen jaren vrijwel niet aangesproken. Voorstel is om dit budget te verlagen met 3.000
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	N.v.t.

303 Budgetbijdrage cie Bezwaar verlagen (- 4.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De bijdrage aan de regionale commissie voor beroep en bezwaar laat een daling zien. Het beschikbare budget is niet geheel nodig en kan worden verlaagd met 4.000.
------------------------------	---

Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	N.v.t.

304 Geen deelname VNG-congres door college (- 4.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het college ziet af van deelname aan het jaarlijkse VNG-congres.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Beleidsmatige gevolgen	De kennisdeling via dit congres aan raadsleden zal afnemen. Dat zal door afspraken over de terugkoppeling in de raad kunnen worden opgevangen.
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	N.v.t.

305 Taakstelling op de bedrijfsvoering door PMT (- 170.000 in 2021, - 339.000 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Op bedrijfsvoering wordt een taakstelling opgenomen. Het managementteam ziet mogelijkheden om deze taakstelling in te vullen binnen de budgetten voor personeel, inhuur en advies. De taakstelling is berekend als een percentage van 1,5% van het totaalbudget voor personeel, inhuur en advieskosten voor 2021 en een percentage van 3,0% van dat budget vanaf 2022. Deze taakstelling staat los van formatiereductie die samenhangt met het schrappen van bestaande taken.
Beleidsmatige gevolgen	De beleidsmatige gevolgen zijn gering. Uiteraard neemt deze maatregel de 'speelruimte' van het management weg om snel te kunnen acteren op nieuwe ontwikkelingen. De druk op de ambtelijke capaciteit zal groter worden.
Noodzakelijke acties	Het PMT zal scherpe keuzes moeten maken c.q. prioriteiten moeten stellen bij de inzet van de ambtelijke capaciteit.
Haalbaarheid	100%
Fasering	In 2021 50%, vanaf 2022 100%
Risico's	N.v.t.

306 Taakstelling Gemeenschappelijke Regelingen (- 88.681 in 2022, - 177.361, -266.042 m.i.v. 2024)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De gemeente Leiderdorp moet bezuinigen. In het coalitieakkoord is afgesproken dat primair wordt ingezet op verlaging van de lasten van de gemeenten. Een substantieel deel van de bestedingen bestaan uit bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen (GR). In de afgelopen jaren zijn die bijdragen door allerlei ontwikkelingen op de beleidsterreinen van deze samenwerkingsverbanden behoorlijk toegenomen. Nu de gemeente de broekriem moet aanhalen vinden wij het allerszins redelijk om ook van de gemeenschappelijke regelingen een inspanning te vragen. Die inspanning wordt bepaald door de omvang van de bezuinigingen van 3,0% die we als streefwaarde op de gemeentelijke budgetten hebben toegepast. Het spreekt voor zich dat ook gemeenschappelijke regelingen zich hebben te beraden op de wijze waarop die taakstelling op de bestaande begroting kan worden ingevuld. Om die reden stellen wij voor om de taakstelling eerst met ingang van 2022 af te spreken en die vervolgens in twee vervolgstappen te verhogen naar de streefwaarde van 3%. Met de fasering stellen we de gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid om voorstellen uit te werken en voor besluitvorming aan te bieden. De taakstelling 2022 zal dan in de kadernota 2022-2025 met voorstellen kunnen worden ingevuld. De voorbereiding van die kadernota start eind van dit jaar en zal in het voorjaar van 2021 het bestuurlijke circuit doorlopen.
Beleidsmatige gevolgen	Ook de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen staan onder druk. Het is dan ook niet te verwachten dat de voorgestelde taakstelling via efficiencymaatregelen ingevuld kunnen worden. De taakstelling zal zeer waarschijnlijk consequenties hebben voor de dienstverlening. Het is aan de gemeenschappelijke regelingen om u daarin te adviseren.
Noodzakelijke acties	In de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) worden afspraken gemaakt over de jaarlijkse prijscompensatie. Het bestaande kader biedt ook de mogelijkheid om gezamenlijk over te gaan tot het opleggen van een taakstelling. Afspraken over de kaderstelling voor 2022 start in het voorjaar van 2020. De gemeente Leiderdorp zal het initiatief nemen om de mogelijkheden van een taakstelling met de overige deelnemers te verkennen.
Haalbaarheid	Afhankelijk van andere deelnemers in de GR.
Fasering	In 2022 1% taakstelling op de jaarlijkse bijdrage, in 2023 verhogen naar 2% en vanaf 2024 naar 3%.
Risico's	De verlaging van de bijdrage is afhankelijk van de welwillendheid van de andere deelnemers aan de GR. Niet alleen om de taakstelling voor toekomstige jaren af te spreken maar ook om op basis van de voorstellen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen de gevolgen voor de dienstverlening die de invulling van de taakstelling met zich meebrengt, te accepteren.

307 Tekstkar niet aanschaffen (- 3.202)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Tekstkar niet aanschaffen.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	2021
Risico's	N.v.t.

Werkgroep 4

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	Wel Niet	Categorie	2021	2022	2023	2024	Nr
<i>Werkgroep 4</i>							
Halveren van de post onvoorzien	W	Eenvoudig	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	401
Budget erfpacht afvoeren	W	Eenvoudig	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	402
Verlaging opleidingsbudget Ondernemingsraad	W	Eenvoudig	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	403
Extra verhoging Onroerend Zaak Belasting	N	Reëel	-221.000	-221.000	-221.000	-221.000	404
Extra verhoging toeristenbelasting	N	Ingrijpend	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	405
Extra verhoging afvalstoffenheffing algemeen	N	Reëel	-111.000	-111.000	-111.000	-111.000	406
Stelpost decentralisatie Algemene Uitkering	N	Lastig	0	-100.000	-100.000	-100.000	407
Verhoging dividend deelnemingen	W	Eenvoudig	-9.000	-9.000	-53.000	-53.000	408
Renteverwachting optimistischer ramen	W	Eenvoudig	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	409
Extra verhoging afvalstoffenheffing specifiek	W	Eenvoudig	-59.369	-59.369	-59.369	-59.369	410
Totaal Werkgroep 4			-628.369	-728.369	-772.369	-772.369	

401 Halveren van de post onvoorzien (- 30.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat gemeenten een post onvoorzien opnemen. De hoogte is vrij te bepalen. De aanspraken op deze post zijn doorgaans minimaal. Voorstel is om deze post te halveren en te bepalen op 0,05% van het begrotingstotaal. De hoogte van deze post is dan vergelijkbaar met de hoogte die de gemeenten Leiden en Oegstgeest uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal in de begroting aanhouden.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	Door optimistischer te ramen nemen de begrotingsrisico's toe. Met dit voorstel neemt de 'buffer' af om onvoorziene ontwikkelingen die tijdens de uitvoering van de lopende begroting opkomen te dekken.

402 Budget erfpacht afvoeren (- 30.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Op de kostenplaats Beheer Facilitair staat grootboek 4056 betaalde pachten en erfpachten. Het budget ligt jaarlijks rond de € 25.000. In 2018 niets op geboekt, in 2017, € 561,39, in 2016 € 54,-. Deze raming kan worden afgevoerd.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen

Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	Door optimistischer te ramen nemen de begrotingsrisico's toe.

403 Verlaging opleidingsbudget Ondernemingsraad (- 5.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Opleidingsbudget OR verlagen met 5.000. In de afgelopen jaren is op dit budget structureel budget overgebleven.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	Door optimistischer te ramen nemen de begrotingsrisico's toe. Het verlagen van het jaarlijkse budget kan betekenen dat er incidenteel, bijv. na verkiezingen van de OR, meer opleidingsbudget nodig is. Dat kan in dat geval eerder tot een overschrijding leiden.

404 Extra verhoging Onroerend Zaak Belasting (- 221.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Verhoging van de OZB woningen en niet-woningen met 3%. Dit levert een structurele opbrengst op van € 221.000. De verhoging komt voor € 157.000 voor rekening van de woningen en voor € 64.000 t.l.v. niet-woningen. De lokale lasten zijn in 2020 in Leiderdorp met het inflatiepercentage toegenomen. Waar in de regiogemeenten de lokale lasten in 2020 behoorlijk zijn opgelopen, zijn dekkingsmaatregelen in Leiderdorp doorgeschoven naar 2021 en later. De voorgestelde ontwikkeling van de lokale lasten ligt daarmee in lijn met die van de regio, met die verstanden dat de verhoging met een vertraging van één jaar wordt doorgevoerd.
Beleidsmatige gevolgen	Verhoging belastingdruk voor burgers en bedrijven t.o.v. 2020
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	

405 Extra verhoging toeristenbelasting (- 13.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Verhoging toeristenbelasting met 25% naar hetzelfde niveau als van de regiogemeenten.
Beleidsmatige gevolgen	Verhoging belastingdruk toeristen t.o.v. 2020
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	

406 Extra verhoging afvalstoffenheffing algemeen (- 111.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Extra verhoging afvalstoffenheffing met 3%. De structurele ruimte binnen de dekkingsgraad staat nog niet vast. Dat is mede afhankelijk van de vraag of precario wordt omgezet naar de afvalstoffenheffing. Verder zijn de effecten van het besluit over de inzameling afval nog niet verwerkt in het meerjarenbeeld. In 2020 zijn de meerkosten van 208.000 voorlopig ten laste van de reserve reiniging gebracht in afwachting van voorgaande ontwikkelingen. In 2021 doen wij de raad daarvoor een voorstel. Ook in 2021 verwachten wij meerkosten (zie de Financiële Kadernota 2021-2024) waarvoor separaat wel een dekkingsmaatregel is opgevoerd. De indicatie voor dit moment is dat er in ieder geval nog ruimte is in de mate van kostendekkendheid voor een verhoging met 3% structureel met 111.000
Beleidsmatige gevolgen	Verhoging belastingdruk inwoners t.o.v. 2020
Noodzakelijke acties	Meenemen in tarievenbesluit
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	

407 Stelpost decentralisatie Algemene Uitkering (- 100.000 m.i.v. 2022)

Uitwerking dekkingsmaatregel	Opnemen van een extra stelpost van € 100.000 binnen de algemene uitkering in de verwachting dat de gemeenten in de toekomst aanvullende compensatie krijgt voor de oplopende kosten sociaal domein. Deze stelpost komt dan bovenop de stelpost van € 390.000 die vanaf 2022 is meegenomen voor het structureel maken van de extra bijdrage jeugdhulp over 2019-2021.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Ondersteuning landelijke lobby.
Haalbaarheid	Onzeker
Fasering	Start in 2022. Verwachting is dat het Rijk niet eerder dan voor 2022 een uitspraak zal doen over verdere compensatie voor de decentralisatie Sociaal Domein.
Risico's	Door optimistischer te ramen nemen de begrotingsrisico's toe. Weliswaar is de lobby door gemeenten en provincies met betrekking tot de ontoereikende middelen die in het kader van de decentralisatie zijn ontvangen, nog steeds in volle gang. Verdere onderzoeken moeten uitwijzen of en zo ja in welke mate de gemeenten in het algemeen en Leiderdorp in het bijzonder extra compensatie behoeven. In de wetenschap dat de regering de mogelijke voortzetting van de in 2019 voor drie jaar beschikbaar gestelde middelen ook afhankelijk heeft gemaakt cq overlaat aan de nieuwe coalitie die na de verkiezing van maart 2021 zal aantreden. De onzekerheid op dat punt zal dus nog wel even blijven en wordt met het opnemen van een extra stelpost natuurlijk nog wat groter.

408 Verhoging dividend deelnemingen (- 9.000 in 2021 en 2022, - 53.000 m.i.v. 2023)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De dividendraming van Alliander wordt structureel verhoogd voor ongeveer de helft van de meeropbrengst in 2019 van € 106.000. Op de meeropbrengst is voor de jaren 2021 en 2022 een bedrag van € 88.000 in mindering gebracht in verband met de verhoging van de Tennet-tarieven die met een vertraging van twee jaar in de tarieven aan de consumenten worden doorberekend. Als dekkingsmaatregel stellen wij voor om de meeropbrengst 2019, in aanvulling op de bestaande gedragslijn van 50%, nu volledig te betrekken in de raming vanaf 2021. Op het dividend van de deelneming BNG is in 2020 een behoorlijk nadeel gerealiseerd. Het structurele nadeel is in de kadernota 2021-2024 voor 100% meegenomen. Er is geen voordeel t.o.v. het huidige meerjarenbeeld voor deze deelneming in te boeken.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	Door optimistischer te ramen nemen de begrotingsrisico's toe. Dividend is immers afhankelijk van werkelijke behaalde resultaten door Alliander resp. de BNG. In het geval dat er sprake is van een winstdaling zal dat ook direct een effect hebben op de meerjarenbegroting.

409 Renteverwachting optimistischer ramen (- 150.000)

Uitwerking dekkingsmaatregel	De renteverwachting is de afgelopen jaren tamelijk conservatief geraamd. De praktijk wijst uit dat jaar op jaar die renteverwachting ruim boven de werkelijke rente op geld- en kapitaalmarkt blijft. Door de toename van het investeringsplan zagen we in de laatste begroting + meerjarenraming enerzijds een stijging van de rente (als onderdeel van de kapitaallasten) tegen omslagrente van 0,75%. Die doorberekende rente zou de te betalen rente op de aan te trekken leningen moeten dekken. Op grond van de renteverwachting in de begroting 2020 van 1,5% jaarlijks oplopend met een half procent tot 3,0% in 2023 stegen de rentelasten op de geldleningen meer dan aan dekking beschikbaar kwam. Nu verlagen we de renteverwachting, mede op basis van de renteontwikkelingen van het afgelopen jaar, naar een veel lager niveau nl. voor 2021 naar 0,5, 2022 naar 0,75% en vanaf 2023 naar 1,0%. Daarmee sluit de renteverwachting ook beter aan bij de omslagrente, die we met ingang van 2021 op 0,5% vaststellen.
Beleidsmatige gevolgen	Geen
Noodzakelijke acties	Geen
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	Door optimistischer te ramen nemen de begrotingsrisico's toe. De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt immers bepaald door bewegingen op de internationale markt, mondiale economische ontwikkeling en het daarmee samenhangende beleid van de ECB. In het geval de rente snel oploopt (waarvoor op dit moment geen enkele reden is (integendeel)) dan zal dat een effect hebben op de meerjarenbegroting.

410 Extra verhoging afvalstoffenheffing specifiek (-59.369)

Uitwerking dekkingsmaatregel	In de Financiële Kadernota 2021-2024 is een nadeel aangemeld in verband met de verlaging van de opbrengst oud papier en textiel van 124.369 (mutatie 207). Daarnaast wordt een voordeel gerealiseerd van 65.000 als gevolg van het stopzetten van de PMD inzameling (mutatie 212). Per saldo ontstaat een nadeel van 59.369. Wij stellen voor om dit nadeel te compenseren door een specifieke verhoging van de afvalstoffenheffing met 1,58% aangezien de opbrengsten in een directe relatie staan tot dit nadeel.
Beleidsmatige gevolgen	Verhoging belastingdruk inwoners t.o.v. 2020
Noodzakelijke acties	Meenemen in tarievenbesluit
Haalbaarheid	100%
Fasering	Start in 2021.
Risico's	

C. VOORSTEL INZET DEKKINGSMATREGELEN

In deze paragraaf zijn de dekkingsmaatregelen die worden ingezet ter dekking van het meerjarenbeeld in een totaaloverzicht weergegeven. Uiteraard loopt dit voorstel vooruit op de ontvangst van de meicirculaire 2020 gemeentefonds. Indien de uitkomst van die circulaire min of meer in overeenstemming is met de raming van de algemene uitkering in het meerjarenbeeld of ten opzichte daarvan meevalt, dan is verdere actie niet nodig en kiezen we voor verrekening met de behoedzaamheidsreserve. Als de uitkomst echter een substantiele tegenvaller betekent t.o.v. het huidige meerjarenbeeld dan moeten er aanvullende bezuinigingsvoorstellen worden gedaan uit de dekkingsmaatregelen die we nu niet inzetten.

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	2021	2022	2023	2024	Nr
Afzien instelling jeugdraad	-5.200	-5.200	-5.200	-5.200	101
Andere invulling Mantelzorgwaardering	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	102
Bijzondere bijstand	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	104
Beheer facilitair	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	105
Breedtesport afromen structureel overschot	-27.000	-27.000	-27.000	-27.000	108
Breedtesport beëindiging regeling scholen	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	109
CJG	-	-25.000	-25.000	-25.000	110
Incluzio aanpassing indexatie	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000	112
Incluzio taakstelling	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	113
Minimabeleid anders organiseren	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	114
Verlagen budget adviesraad sociaal domein	-5.800	-5.800	-5.800	-5.800	116
DVO Schuldhulpverlening	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	120
Overschot alg. ondersteunende voorzieningen	-68.650	-	-	-	123
Taakstelling Sportfondsen	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	124
Verlagen subsidie MEE specialistenpool	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	125
Versoberen onderwijskansenbeleid naar wettelijke taak	-	-75.000	-75.000	-75.000	128
Werk en Inkomen - Verlagen reservering eigen risico BUIG	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	129
Onttrekking uit egaliseringsreserve exploitatielasten	-	-27.584	-27.584	-57.720	132
Economie071	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	201
Verkoop Fecaliëzuiger	-	-13.250	-13.156	-13.062	202
Subsidie van monumenten afbouwen	-	-	-10.000	-20.000	208
Onderdelen van Beeldkwaliteit van B naar C	-	-20.000	-20.000	-20.000	209
Stopzetten budget bollen en stinzen	-82.114	-	-	-	212
Verlaging opleidingsbudget raad	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	301
Budget publiciteit/representatie Griffie verlagen	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	302
Budget bijdrage cie Bezwaar verlagen	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	303

FINANCIËLE POSITIE Toekomstbestendige begroting + = nadeel en - = voordeel	2021	2022	2023	2024	Nr
Geen deelname VNG-congres door college	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	304
Taakstelling op de bedrijfsvoering door PMT	-170.000	-339.000	-339.000	-339.000	305
Taakstelling Gemeenschappelijke Regelingen	-	-88.681	-177.361	-266.042	306
Tekstkar niet aanschaffen	-3.202	-3.180	-3.158	-3.158	307
Halveren van de post onvoorzien	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	401
Budget erfpacht afvoeren	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	402
Verlaging opleidingsbudget Ondernemingsraad	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	403
Verhoging dividend deelnemingen	-9.000	-9.000	-53.000	-53.000	408
Renteverwachting optimistischer ramen	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	409
Extra verhoging afvalstoffenheffing specifiek	-59.369	-59.369	-59.369	-59.369	410
Totaal dekkingmaatregelen	-1.093.335	-1.361.064	-1.503.628	-1.632.351	

GEMEENTEHUIS
WILLEM-ALEXANDERLAAN 1
2351 DZ LEIDERDORP

POSTBUS 35
2350 AA LEIDERDORP

071 54 58 500
INFO@LEIDERDORP.NL
WWW.LEIDERDORP.NL

leiderdorp